

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ο ΔΑΥΪΔ ΚΟΤΠΕΡΦΙΛΝΤ ΚΑΙ Ο ΝΤΙΚΕΝΣ

Μία περίφημη κτεβουργαφία. Ἡ περιπετειώδης ζωὴ τοῦ Ἁγ γλενο μυθιστοριογράφου Καρόλου Ντίκενς. Πῶς ἔγινε δημοσιογράφος. Τὰ ταξίδια τοῦ Ντίκενς στὴν Ἀμερικὴ. Ἡ τραγωδία τῶν καταδίκων στὶς ὑποδειγματικὲς φυλακὲς. Ὁ τυφλὸς κοφάλαλος τῆς Λωζάννης. Τὰ ἐγκλήματα τῶν «φθνῶν ἀσχελίων». Ὁ προστάτης τῶν μαρτυρικῶν παιδιῶν, κλπ.

ΙΝΕ μοῖραί ! "Ὅλα τὰ περίφημα λογοτεχνικὰ ἔργα παρουσιάζονται σιγά - σιγά στὸν κινήματογράφο. Τὸ «Κόδο Βάντις», ὁ «Ἄδων Κιχώτης», ὁ «Ἀθλοῖς», καὶ τόσα ἄλλα ποιήματα μυθιστορημάτων, σημειώσαν θριαμβευτικὰς ἐπιτυχίας στὴν ὀθόνη. Σήμερον ἦρθε ἡ σειρά καὶ τοῦ «Δαυὶδ Κότπερφιλντ», τοῦ ἀριστοτεχνικωτάτου τοῦ Ἀγγλοῦ συγγραφέως Καρόλου Ντίκενς, τοῦ πρῶτου δημοφανεῖ καὶ τοῦ πρῶτου δημοφιλῆ ἀπ' ὅλα τὰ Ἀγγλικὰ μυθιστορήματα.

Σ' αὐτὸ τὸ ἀθάνατο βιβλίον ὁ Κάρολος Ντίκενς περιγράφει κατὰ ἓνα μεγάλο μέρος τὴν ἰδίαν τοῦ τὴ ζωὴν, προσθέτοντας ὅμως ἕδω καὶ ἕκει διάφορα ἐπεισόδια ἐντέλως φανταστικά.

Ὁ Δαυὶδ Κότπερφιλντ ἔινε ἓνα ἥσυχον καὶ καλὸ παιδί, ποὺ ἀρχίζει τὴ σκληρὴν ζωὴν τοῦ ὄσι ἐργάτου σ' ἓνα μεγάλο μαγαζὶ, ποὺ φτιάχνει κρασιά καὶ ποτὰ. Τὸ παιδί ἀπὸ κἀτόθεν, ἀρχίζει τὴν ἐπιμονὴν καὶ τὴ θέλησιν τοῦ βελτιῶναι σιγά - σιγά τὴ θέσιν του καὶ μετὰ τὴ βοήθειαν μιᾶς κωλοσάφους θείας του, ἀρχίζει νὰ σπουδάζῃ. Γίνεται βοηθὸς ἐνὸς ἐκπαιδευτοῦ, κατόπιν στενογράφου σὲ μιὰ ἐφημερίδα κα' ἕστερα διάσημος συγγραφέας. "Ἐ, λοιπόν, αὐτὴ ἡ ἱστορία εἶνε ἡ ἀπλὴ καὶ καθαρὴ ἱστορία τῆς ζωῆς τοῦ Καρόλου Ντίκενς, μετὰ τὴν ἕξιν διαφορά : ἔτι ἀπὸ μικρὸς δὲν ἄρχισε νὰ δουλεύῃ σ' ἓνα μαγαζὶ, ποὺ φτιάχνει κρασιά καὶ ποτὰ, ἀλλὰ σὲ μιὰ φάρμακον, ποὺ ἐπρίαζαν βερνίκια γιὰ τὰ παπούτσια. "Ἐπειτα, ὅταν ἔγινε δεκαεπτὰ χρόνων, ὅπως ὁ ἦσως τοῦ βιβλίου του, ἔμαθε στενογραφία.

«— Ἄ ! τί δύσκολες μέρες ! παρουσιάζει ὁ Δαυὶδ Κότπερφιλντ. Ἀκόμη καὶ στὸν ἕκτο μου μετὰ κινήσαν τὰ ἱερογλυφικὰ τέκνα τῆς στενογραφίας, στὴν ὁποία ἡ τελεῖς, τὰ κόμματα, οἱ τόνοι, ἀλλάζουν θέσι, κα' ὅπου ἓνα ὀρθοσκόλιον αὐτὸν παράξενος γράφος σημαίνει ἄ γ ἄ π... Ἐνε τόσο δύσκολο νὰ μάθῃ κανεὶς στενογραφία ὅσο εἶνε νὰ μάθῃ τέσσερες ξένες γλώσσες μαζί».

Κι' ὥστόσο, ὁ Κάρολος Ντίκενς, μετὰ τὴν ἀκαταμάχητον θέλησιν τοῦ, κατόρθωσε νὰ μάθῃ στενογραφία καὶ νὰ γίνῃ συντάκτης τοῦ «Μόρνινγκ Κρόνικλ». Ἐτοῖ ἄρχισε τὴν ἐκπαιδευτικὴν σταδιοδρομίαν του, ποὺ τοῦ ἐξασφάλισε τὴν ἀθανασία. Ἀπ' ἕως ὅπου αὐτὸς τις περιπέτειες, τοῦ ἔμεινε στὴν καρδίαν ἓνας ἀπείρατος ὄφτος γιὰ ὅλους τοὺς ἄτυχους ἀνθρώπους καὶ ἰδιαιτέρως γιὰ ὅλα τὰ ἄτυχα παιδιά. "Ἐγινε λοιπὸν ὁ συγγραφεὺς τῆς κωλοσάφους κα' ἔκανε πολλὰ ταξίδια γιὰ νὰ γνωρίσῃ ἀπὸ κοντὰ διάφορες πόλεις καὶ διάφορους ἕσους.

Στὰ ταξίδια του τώρα αὐτὰ, ὁ Κάρολος Ντίκενς ἰδὲν ἔβλεπε τὸν καιρὸν τοῦ νὰ θυμιάξῃ τὰ μνημεῖα καὶ τὶς ὁμορφες τοποθεσίας, ἀλλὰ φρόντιζε πάντα νὰ μελετῇ τὴ ζωὴν τοῦ λαοῦ τῆς ζωὴν τῶν δυστυχῶν, καὶ κάθε φορὰ ποὺ εὗρισκε τὴν εὐκαιρία, ἔκανε πολλοὺς ἐπισκέψεις εἰς τὰ νοσοκομεία καὶ εἰς τὰ φρονιῶν.

Τὸ ἴδιον ἔκανε ὁ Ντίκενς ὅταν τὸ 1842, διάσημος πρῶτος καὶ πλουσιότερος, πήγε στὴν Ἀμερικὴν, ὅπου τὸν ἰσχυροῦσεν ἓνα μεγάλο πλοῖον. Κοντὰ εἰς τὴ Φιλαδέλφεια τότε ἴσχυρε μιὰ περίφημη φυλακὴ, ἡ ὁποία ἐκείνην

Ὁ Κάρολος Ντίκενς

τὴν ἐποχὴν ἐθεωρετο ὡς ὑπόδειγμα τοῦ εἰδους τῆς. Ἦταν σ' ἀλήθεια ἓνα ἀξιοθαύμαστο ἐμοντέρνο ἴδρυμα, καθαρὸ, εὐρύχωρον, εὐαερον, μετὰ φῶς καὶ θέρμανον, ὅπως εἶνε καὶ σήμερον ὅλες ἡ ἀμερικανικὲς φυλακὲς. Στὸ ἴδρυμα αὐτὸ ὁμοίως ἐξημερώθη μετὰ τὸν πρῶτον ἀστυφίαν τοῦ συστήματος τῆς ἀπομύνησως τῶν καταδίκων σὲ μοναχικὰ κελιά. Οἱ κατάδικοι λοιπὸν περνοῦσαν ἐκεῖ πέρα ὀλόκληρα χρόνια, δίχως νὰ μποροῦν ν' ἀνταλλάξουν μιὰ λέξιν μετὰ τὴν ἑσπέραν ἑσπέραν. Περιττὸ ν' ἀναφέρῃ κανεὶς ὅτι οἱ διειδυτικὲς τῆς ὑπηρεσίας τῶν φυλακῶν ἐπινοῦσαν κατενθουσιασμένοι αὐτὴ τὴν ἀπάνθρωπον μέθοδον. Ὁ Κάρολος Ντίκενς ἔμεινε ἐκεῖ πέρα μιὰ ὀλόκληρη μέρα γιὰ νὰ μελετῇ τὴν ὁργάνωσιν τῆς φυλακῆς καὶ κατόπιν τὴν περιέγραψε εἰς τὰ γράμματα πρὸς τοὺς φίλους του, καθὼς καὶ σ' ἓνα περίφημον βιβλίον του, ποὺ ἔχει τὸν τίτλον : «Ἀμερικανικὲς Σημειώσεις».

"Ἐπειτα, ὁ Ἀγγλος συγγραφεὺς ἐπισκέφθη τὸ Πίττσμποργκ μιὰ ἄλλη φυλακὴ, τοῦ ἰδίου συστήματος. Ἐἠ ἀπόλητον ἀπαμύνησως, τόσο τὴν ἡμέραν ὅσο καὶ τὴν νύκταν, καθὼς κα' ἐκείνην ἡ καταθλιπτικὴ οἰκίαν τοῦ θανάτου, ἀναγκάζοντο τὸ πνεῦμα νὰ βυθίζετο διαρκῶς σὲ πένθημας σκέψεις καὶ φέρνοντο ἔτσι σιγά - σιγά τὴν παρακαρσίαν...
Καὶ πὺ κατὸ :

«Ῥώθισα ἔναν ἀπὸ τοὺς καταδικῶν μετὰ κομιτῶν ἦσυχον. Ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς μετὰ κῆτος μετὰ τὰ μάτια γεμάτα φρίκην, ἕστερα ψυθίρισε, μ' ἓνα μικρὸ ἀναστεναγμὸν : «Ὁχι ! Δὲν μπορῶ νὰ κλείσω μὰτι ὄχι τὴν νύκταν...»

Ἐτέλος ὁ Κάρολος Ντίκενς κατέληξε σὲ τὴν ἐξῆς συμπέρασμα : Ἀὐτὴ ἡ μακροχρόνιος ἀπομύνησις, ὅπως ἐφαρμόζοντο, μετὰ ἀδυσπόνητον ἀστυφίαν, ἦταν τὸ πρῶτον τραγικὸν καὶ τὸ πρῶτον ἀπάνθρωπον ἀπ' ὅλα τὰ μαρτυρία, γιὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν κατάδικων καὶ τοῦ κατεστρεφῆ καὶ πάντα τὴν ψυχὴν.

Στὴν Ἑλβετίαν, ὁ Ἀγγλος συγγραφεὺς ἐπισκέφθη τὴν Λωζάνην τὸν περὶ ὅσον τότε «Ἰνστιτούτον τῶν Τυφλῶν», ὅπου εἶδε ἓνα μεγάλο ἐνδιαφέρον γιὰ ἓνα νέον 18 χρόνων, κοφάλαλον ἐκ γενετῆς, ὁ ὁποῖος εἶχε τυφλωθῆ σὲ ἡλικίαν πέντε χρόνων ἀπὸ ἓνα δυστύχημα. Ὁ νέος αὐτὸς ὥστόσο ἦταν ἓνα φανώμενον φιλομαθῆς, γιὰ τὴν παρὰ τὴν ἀναπηρίαν του, εἶχε κατορθώσῃ νὰ φθάσῃ σ' ἓνα ἀξιοσημειώτο βαθμὸν μορφώσεως. Μιλοῦσε μ' ἓνα εἰδικὸν ἀλφάβητον, χτυπώντας συνθηματικὰ τὶς κυλιῶντες του, κα' εἶχε καταφέρει μετὰ τὴν ἐπιμονὴν καὶ τὴν θέλησιν νὰ μάθῃ νὰ ληῖ μερικὰς λέξεις καὶ φράσεις. Αὐτὸς ὁ τυφλὸς κοφάλαλος ἦταν ζωηρὸς καὶ ἔξιστος κα' εἶχε μάθει μάλιστα καὶ μιὰ δουλειὰ : ἦταν ἓνας πρῶτος τάξιος μαρκαζῶν. Τὸ πνεῦμα του ἦταν φροτισμένον, δηλαδὴ εἶχε πολλὰς ἰδέας, μὰ παρ' ὅλα αὐτὰ, εἶχε ἓνα ἐνστικτωδὴ φόβον γιὰ τὸ θάνατον. Ὁστόσο, ἦταν εὐσεβὴς καὶ δὲν ἔλεγε ποτὲ τὸν ψέμα. Μιὰ μέραν ὅμως εἶπε ἓνα ψέμα. Ἀμείσως ὅλοπὸν τοῦ ἐξήγησαν πὺς δὲν ἔπρεπε νὰ ληῖ ποτὲ ψέματα καὶ τοῦ ἐπέβαλαν μιὰ μικρὴ τιμωρίαν. Τὸ βράδι τῆς αἰνῆς μέρας ὁ ἄτυχος αὐτὸς νέος εἶδε σ' ἄνευρό του ἓνα τρομακτικὸν τέρας τὸν ἐδάγκασεν στὸν ὄμω. Τὸ πρῶτον, λοιπόν, παρουσιάσθηκε στὸν διειδυτικὸν τοῦ ἰδρύματος καὶ τοῦ ἐδήλωσε μετὰ φόβου :

«— Ἀπόψε εἶπα ἓνα ψέμα !...
Κι' ἔπειτα, μετὰ τὸν κόπον βέβαιον, κατόρθωσεν νὰ ὁμοίως μερικὰς ἐξηγήσεις. Τὶ εἶχε συμβῆ δηλαδὴ : Τὸ ἔξιν : Ἐπειδὴ τὸ τέρας ποὺ εἶχε δὴ στὸν ἔσω του δὲν τὸν εἶχε δαγκώσῃ σ' ἀλήθειαν, νόμιξε ὅτι τὸ δεινὸν αὐτὸ ἦταν μιὰ εἰδικὴ μορφή φρενιῶν...
Ὁ τραγικὸς αὐτὸς νέος εἶχε καὶ μιὰ μακρία : τὸ κίτρινον. Κι' ὁ ἀγαθὸς Κάρολος Ντίκενς τὸν ἄφησε ἓνα μεγάλο ποσὸν χρημάτων, γιὰ νὰ μὴ ποτὸ λείψῃ ποτὲ ὁ πόνος. Ὁ κοφάλαλος τότε ἔμαθε νὰ ληῖ, μετὰ βραδύτητα ἕξῃ :

«— Ὁ κῆ - οἰ - οἰ Ντί - κενς μου ἔ - δο - σε λε - φτά γιὰ κα - πὸ !...
Μαζεύοντας ἔτσι κατὰ τὰ ταξίδια του ἓνα πορὸ ἀπέναντι ἀποστολῆ γιὰ τὴν ἀνθρώπινον δυστυχίαν, ὁ Κάρολος Ντίκενς κατόρθωσεν νὰ γράψῃ πολλὰ ἀθάνατα βιβλία, ποὺ δὲν ἔβλεπον τρισάνδοτον. Ὁ σκοπὸς τοῦ

(Ἡ συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 1389)

Σ ΠΥΡΟΣ ΜΕΛΛΣ

